

[Peter Nielsen.]

det uklare, som det er muligt på nuværende tidspunkt.

Jeg skal ikke optage det høje tings tid længe; de bemærkninger, man kan gøre ved denne lejlighed, kan gøres forholdsvis korte og klare, og jeg skal nok bestræbe mig på at overholde taletiden.

Inden for såvel fællesmarkedet som EFTA befinder man sig i øjeblikket i en akut krise. Alle vi, der har drømt om det forenede Europa, kan måske synes, at alt nu ser håbløst ud, og at vi bevæger os henimod tidligere tiders tuskhandel, og hvad den førte med sig af restriktioner o. lign. Vi må vel trøste os med, at forholdene ikke er så kedelige som først i 1930'erne, hvor et Kanslergadeforlig måtte danne grundlaget for Danmarks former for udenrigshandel. Alt kan hurtigt ændre sig på den europæiske skueplads; man behøver blot at gå 20 år tilbage, da engelske og amerikanske tropper måtte bane vej for den nuværende franske ministerpræsident til Paris, hvor han vel ikke havde været nu, hvis det ikke havde været for de to landes indsats. Nu er det ligesom andre, der vil være de stærke mænd. Tyskland var dengang verdens største debitor og er vel nu Europas største kreditor. Alt kan altså hurtigt ændres, og en lægedom for disse dages sår behøver vel heller ikke at vare 20 år, selv om der er lang vej endnu. Først skal såvel fællesmarkedet som EFTA heles, og dernæst skal de to markeder helst sammensluttet. Det skal vel ske etapevis, og der er både det ene og det andet, man må afvente; men have så pessimistiske betragtninger som den foregående ærede taler tror jeg dog heller ikke man skal.

For Danmarks vedkommende må man nu først og fremmest kaste af, hvad man evner, i de nærmeste krav, og det må altså være at hele de skår, der er slået i EFTA. Nogle vil måske mene, at vi nu for så vidt er løst fra vore forpligtelser over for EFTA og kan søge andre græsgange. Nu vil man næppe have os på de græsgange, selv om vi beder pænt om det, og det vil vel også kun komplicere den nuværende situation unødvendigt, hvis Danmark prøvede at aktionere på andre områder. Mange har ment, at EFTA blot var et surrogat for fællesmarkedet, men det er dog værd at

bemærke, at siden det blev etableret, er det gået frem for de syv lande, selv om England nu er inde i visse vanskeligheder og synes at ville moderere lidt på traktaten for at udtrykke det mildt. Den ændring, der i sin tid indtrådte i markedssituationen, da de engelske forhandlinger med fællesmarkedet standsede, har dog ikke haft de økonomiske følger for Danmark, som man dengang befrygtede, og ikke virket så stærkt belastende for den danske eksport. Selv om der er vanskeligheder, er det gået bedre, end man dengang frygtede. Det kan selvfølgelig ikke være nogen sovepude, men dog en forvisning om, at EFTA har haft sin betydning og også vil få sin betydning, og at den er værd at redde.

Det er værd at bemærke, at handelsbalancen i forholdet til England er en af de få, der udviser overskud for Danmark. Alene i de første 9 måneder af 1964 har vi et salg til England på 2.631 mill. kr. mod et køb på 2.240 mill. kr., altså et overskud på henved 400 mill. kr. Til sammenligning kan tjene, at vort køb i Vesttyskland i samme periode er på 2.830 mill. kr. mod et salg på 1.643 mill. kr., altså et underskud på 1.187 mill. kr. Tilsvarende forhold gjorde sig jo gældende forud for hine tiders Kanslergadeforlig.

Skuer vi imidlertid over toldmurene ind i det forjættede land Tyskland, så kan de jo derfra skue den modsatte vej ind til deres danske kunder. Tyskland har vist også brug for Danmark og de andre nordiske lande som handelspartnere, så der er vist ingen grund for os til ligefrem at stå med hatten i hånden, selv om vi selvfølgelig som et lille land må kende vor begrænsning.

I dag forstår vi ikke den engelske handling, og mon englænderne efterhånden selv forstår den? Det er nu bedst at få dette brud helet og helst så hurtigt som muligt, så det kun bliver en sygdom af få måneders varighed. Den må kunne kureres ved det kommende EFTA-udenrigsministermøde, og jeg er altså ikke så pessimistisk som den foregående ærede taler. Også sådan må det kunne heles, at man kan ruste sig til forhåbentlig snarlige forhandlinger med fællesmarkedet, når det selv har afklaret sine vanskeligheder.

Debatten her i dag kan jo selvfølgelig kun blive af foreløbig karakter, men den